

SP Universiteit

Kennis > Tekst: Hans van Leeuwen > Beeld: SP

Niet alleen van bestuurders, ook van raadsleden wordt deskundigheid verwacht over de onderwerpen waarover ze beslissen. De SP bevordert de deskundigheid van zijn raadsleden door gerichte cursussen.

‘De toekomstige inrichting van ons land moet het niet hebben van mensen met een laat-maar-waaienmentaliteit, maar van betrokken, deskundige en bevlogene mensen.’

We kennen allemaal wel het deprimerende gevoel dat je overvalt op een verwaarloosd bedrijventerrein met scheefhangende hekken, foute belettering, gaten in de weg en afgeknakte boompjes.

Onbewust heb je daar minder wroeging als je er een papertje op straat gooit. De omgeving appelleert aan het slechte in de mens. Ik geloof in schoonheid en ik ben ervan overtuigd dat dat het goede in de mens aanspreekt. ‘Schoonheid is de belofte van geluk’, schreef Stendahl en zo is het maar net. De fysieke omgeving is van grote invloed op ons welbevinden, dus moeten we er voor zorgen dat die omgeving goed is. Daar kan de overheid niet alleen voor opdraaien, maar als het welbevinden van de burgers op het spel staat ligt daar natuurlijk wel een belangrijke politieke verantwoordelijkheid. Dat vereist visie, zowel bij lokale bestuurders (‘decentraal wat kan’) als bij de rijksoverheid (‘centraal wat moet’).

Scholing behoort tot het erfgoed van de SP en kent een traditie die is terug te voeren op de emancipatie van de arbeidersklasse. Vooral uit socialistische en sociaaldemocratische hoek werd vanaf eind 19^e eeuw veel gedaan aan de verheffing van het volk. Het onderwijsniveau is gelukkig zodanig dat het bijspijkeren van lagere schoolkennis op de Arbeidersavondschool niet meer hoeft. Het geven van scholingen en cursussen neemt echter nog steeds een belangrijke plaats in binnen de SP. Naast lokale scholingsbijeenkomsten verzorgt het landelijk studiecentrum sinds 1972 een scala aan scholingen en cursussen met name bedoeld voor mensen die een bestuursfunctie hebben of volksvertegenwoordiger zijn. Eén van die activiteiten is de SP Universiteit, waar een lang weekend of, in de vakanties, een halve week ergens op een mooie plek in het land themabijeenkomsten worden

georganiseerd. We hebben er inmiddels tientallen gehad, over de meest uiteenlopende, maar altijd wel politiek relevante onderwerpen. En altijd met deskundige gastsprekers.

In het weekend van 18, 19 en 20 januari verzamelden zo’n zestig SP leden zich voor de SP Universiteit in het conferentieoord De Bergse Bossen. Deze eerste editie van dit jaar met de titel *Mooi Zo!* had als onderwerp de ruimtelijke ordening. Raadsleden, statenleden en bestuurders van lokale afdelingen uit alle hoeken van het land kwamen hier bijeen. Verleden jaar hebben we met de raad- en statenleden in een aantal bijeenkomsten al uitgebreid gesproken over de verdeling van bestuurlijke verantwoordelijkheden en de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening. Weten hoe instrumenten werken is nooit weg, maar dan moet je wel weten wat je wilt maken. Een band plakken met

Dit jaar lag de nadruk op ontwikkelingen die samenhangen met de rol van de overheid als het gaat om de inrichting van ons land.

een zaag lijkt me niet verstandig, al ben je een meester in zagen. Dit jaar lag de nadruk op ontwikkelingen die samenhangen met de rol van de overheid als het gaat om de inrichting van ons land. Waar willen we bouwen, en wat dan, en wat willen we behouden? Er waren boeiende gastcolleges van onder meer Flip ten Cate (directeur Federatie Welstand), Cilly Jansen (directeur Architectuur Lokaal), Han Olden (senior adviseur

onderzoeksbureau STOGO) en een stevige discussie tussen projectontwikkelaar Rudy Stroink, SP wethouder Yorick Haan en Bertwin van Rooijen (projectleider van Via Breda). Een excursie op de zaterdagochtend naar de Hollandse Waterlinie maakte duidelijk dat nieuwe ontwikkelingen met respect voor het cultureel erfgoed best mogelijk zijn.

Dat een brede maatschappelijke discussie niet altijd van bovenaf georganiseerd hoeft te worden, bewijst de discussie die is losgebarsten over de inrichting van ons land. Die roep om een visie klinkt de laatste tijd steeds luider en uit steeds meer hoeken, en is vooral gericht aan de rijksoverheid. De overheid moet duidelijk maken wat ze wil. Met het plan *Mooi Nederland* geeft het kabinet aan die roep in ieder geval gehoord te hebben. Maar als de overheid werkelijk serieus het verloren terrein wil heroveren, moet er fundamenteel iets veranderen. In het jaarverslag van de Raad van State wordt de ruimtelijke ordening als voorbeeld genomen om de sluipende maar ingrijpende karakterverandering van de staat te illustreren. De Raad somt op: uitvoerende organisaties zijn op afstand gezet, de inhoudelijke deskundigheid binnen de overheid is teruggelopen, de interventiemogelijkheden zijn ingeperkt en politieke oordelen worden gebaseerd op kwantitatieve gegevens. Dat heeft de inrichting van ons land geen goed gedaan.

In mijn eerste ontmoeting met minister Cramer heb ik haar desgevraagd geadviseerd om van VROM het Ministerie van Samenhang en Schoonheid te maken. De inrichting van Nederland is er niet vanwege een vingerwijzing Gods of een natuurramp, maar ze is bedacht, ontworpen, beoordeeld, goedgekeurd en gebouwd. Aan het begin van het proces staan ideologische opvattingen van de opdrachtgever, die voor 80% bepalend zijn voor het uiteindelijke resultaat. Dat zou weleens waar kunnen wezen als je naar de architectuur in het voormalig Oostblok of in Brasschaat kijkt. Als het om de ruimtelijke ontwikkeling gaat, is de ‘laissez faire’ ideologie bij de overheid helaas de laatste decennia leidend geweest. De toekomstige inrichting van ons land moet het niet hebben van mensen met een laat-maar-waaienmentaliteit, maar wel van betrokken, deskundige en bevlogene mensen. Zowel bij gemeenten, provincies, de rijksoverheid als in de ontwerpsector. Bij motie heb ik de regering verzocht om de rol van het College van Rijksadviseurs structureel te verankeren in het ruimtelijk beleid en om bij de inzet van middelen uit het *Herstructureringsfonds Bedrijventerreinen* de ruimtelijke en architectonische aspecten mee te laten wegen. Beide moties zijn aangenomen. De roep om ‘overheid maak duidelijk wat je wil’ hebben wij ons aangetrokken. Gelet op de reacties van de deelnemers was de SP Universiteit, mede dankzij de bijdragen van de gastsprekers, een stap in de richting van betrokkenheid en kennis.

Informatie

Hans van Leeuwen is Tweede Kamerlid voor de SP en woordvoerder Cultuur en Ruimtelijke Ordening.
www.sp.nl